

בית כור פרק שביעי בבא בתרא

קו.

עין משפט
נר מצוה

(א) דף קה ד' (ב) [מלא] דין
לפי"א (א, ב) ז"ב דף קה א'.

הגהות הב"ח:

(א) במשנה פחת משמות:
(ב) גבי הגיעו קא מי
(אלא) מו"מ וי"ב גירסת
רשב"ס א"ל רב יהודה
כסוס הדיינין: (א) רשב"ס
קב לפחת שרות וכו'
דלא דמי וכו' ואמר' אפי' פחת
פחת שרות: (ז) ד"ה ה"ג
בדור המנהג פחת משמות:
(ח) ד"ה שמו וכו' ובמלכו
ה"פ וזמ"ר מה"ד הכי
קאמר וכו' דלא דקתני פחת
משמות הגיעו היינו פחת
מן הבית כור י"ב פירוש
לפירושו דבמתי' גרסין פחת
וכו הנה קמפסד כמו פחת
עם וי"ד ה"ק פחת מן
הבית כור שמו וכו' יהודה
קמפסד פחת משמות אל
במס' משמע ל"ג פחת
ונט לרב הנה גרסי' פחת
משמות: (י) ד"ה אמר ל' וכו'
דלעולם שמו: (י) ת"ס
ד"ה ה"ג פחת וכו' ספרי
דגרסי פחת שרות:

מוסף תוספות

א. אך שקצת קשה דהך
הדבא לא הוי כשית
התלמוד. שם. ב. כלומר
וכו' שהולכים בו אחר
פחות כמו שהלכו אחר
גבול זה גבי שם הדיינין.
רבינו יונה.

מתני' בסימניו ובמצריו. האומר לחבירו בית כור עפר אני מוכר לך בתוך הסימניו והמצריו הללו שאמה רואה הכל קח לך: (א) פחות משמות הגיעו. דהיינו טפי מרובע לסאה כפלי כפלים דשמות היינו קב לסאה וה"ט טעמא דלא דמי להן חסר הן יתר דהתם הוי שיעוריה צרובע לסאה אלל הכא צעי טפי דהא כיון דלמר בית כור עפר אני מוכר לך כהן חסר הן יתר דמי כדאוקימנן לעיל (א) והשתא דלמר בית כור בסימניו ובמצריו אני מוכר לך מטפינן שיעורא ואמר' אפילו פחות משמות הגיעו דכיון דהרעה לו המצרים כמאן דזינן ליה שדה זו פתמא דמי כמות שהוא זין קטן זין גדול אלל דלהני מאי דלמר בית כור שיהא קרוב לזית כור שאינו חסר יותר משמות וכן דלא ליהוי מותר יתר על שמות: הכי גרסי' בסדר המשנה (י) פחות משמות הגיעו עד שמוס ינכה. ובגמ' פליגי אמוראי בשמות עגמה אי הוי כפחות משמות והגיעו וה"ק פחת מן הבית כור שמו וכ"ש פחות משמות הגיעו אלל יותר משמות ולמטה עד שמוט ולא שמוט בכלל ינכה זה דלמא שמוט יותר משמות וה"ק פחות משמות

ללא מהדר הדך ציה אלל פרושי קא מפרש וה"ק ליה צ"ב והזנים לשנה ומשום דשכירות אינה משתלמת אלל לבסוף הוה"ק להנחות שהיה לו ליתן לבסוף כל חמש דינר מאותו י"ב והזנים שהוא חייב לשנה א' וכן יש לפרש בהשאל (ב"מ קב): ואינטריך כל תלת מיילי דרב דההוא דאימריא אית לנימיר דלא הוי מטעם תפוס לשון אחרון אלל משום דפרושי קא מפרש כפירוש רש"י ומההיא דהמשכיר נמי לא שמעינן דתפוס לשון אחרון דאיכא לנימיר פרושי קא מפרש כפי הקונטרס או משום דסבר כרז נחמן דקרקע בחזקת צעליה קיימא הלכך אינטריך היהא דכור צעליה סאה צסלע דראשון ראשון קנה ואי מההיא הוה אמניא משום דתפיס אפי' אפי' מיפך כמו לשמאל להכי אינטריך כולהו ולא ידע ר"י דמנא לן א"כ דסבר רב דתפוס לשון אחרון אלל נראה משום דהך דיחוי לאו עיקר טעם ניניהו ואינטריכו נמי שלשה מיילי דשמאלל דמההיא דאוקי שמואלל צבא צמלע החדש הוה אמניא כדדמי לעיל ר' אלל דפרושי קא מפרש ולהולל צעלמא תפוס לשון אחרון וההיא דראשון ראשון קנה הוה אמניא משום דתפוס לשון אחרון הוה כמו לרב להכי אינטריך לאשמעינן אלל חכמים אומרים הלך אחר פחות צעלמא ושהיא דצבא צמלע החדש אינטריך לאשמעינן דזו ולא סבירא ליה ולפרש המשנה וההיא דראשון ראשון קנה דאינטריך לאשמעינן דתפיסה שלו תפיסה היא דמההיא דהמשכיר לא שמעינן תפיסה דאיכא לנימיר משום דלדוי ליה: **ה"ב** רוס' פחות משמות הגיעו עד שרות ינכה. אלל ספריס דגרסי פחות (א) משמות הגיעו יפרש רב יהודה פחת עד שמוט ולא שמוט בכלל אע"ג דלא קתני עד וכענין זה יש צהוה צבא כמה תהא הסלע חסר' ולא יתא צה אונאה ובעי לנימיר עד כמה ולגירסא זו קשה דקאמר בגמרא ורב הונא ה"ק פחות משמות שמוט עצמו הגיעו הוה להדיא אמרי' מתני' כותיה ואי' צעלמא רב יהודה דלמר שמוט יותר משמות ינכה משום דה"ל דיתר משמות מקחו צטל אלל לרב הונא דלמר שמוט כפחות משמות ליתני שמוט הגיעו וכ"ש פחות וי"ל דנקט הכי ליתן טעם לרב דרב פחות הוה כפחות משמות ואמר ממילא דשמות כפחות משמות והשתא דלמיתן להכי לרב יהודה לנינו לנינו סיפא כהאי גוונא: **ה"ג** ולמעמיך הא הגיעו קתני אלא בשום הדיינין ולא בשום הדיינין בו'. והכי פירושא אמר לך רב הונא דמקשיט לי חסייעני מדקמי הגיעו דמשמע דשמות כפחות משמות אלל הא דקמי כשום הדיינין לאו משום דליהוי יותר על שמוט אלל כשום הדיינין לשמות דכמו ששיעורו התם כמו כן שיעורו כאן³ לאפוקי שלא שיעורו צרובע לסאה כמו צהן חסר הן יתר ורב יהודה דלדתיב מינה לרב הונא משמע ליה דהכי קמי פחת עד שמוט או הותר עד שמוט הרי הוא כשום הדיינין והגיעו דהא כשום הדיינין נמי עד שמוט הגיעו אלל שמוט יותר על שמוט לא הגיעו: ושמואל

רבינו גרשום

פ"ב בסימניו ובמצריו. של משותב כוון שלישי אורביעי עפר בסימניו ובמצריו אני מוכר לך הוואל דהרעה לו סימניו ומצרו גמר וקנה אפי' פחות שרות כל השהה הגיעו. משום דסימניו ובמצרו קא מקני ליה כעין שהוה ועד שרות פחת ינכה לו מן הדמים. כלומר אם פחת לו יותר משותב כוון שלישי אורביעי או חומש עד שרות מן השהה ינכה לו מן הדמים כנגד הפחת: רב הונא ורב חסדא פליגי (א) אדמי' דקתני שרות ינכה רב הונא אמ' שרות כפחות משמות. דכי היכי דפחות משמות כוון שמינית שביעית הגיעו הכי נמי פחת שרות עצמו ינכה רב הונא ר' דהכי כיתור משותב דמי. דכי היכי דיתור משמות ינכה דאי פחת לו שלישית ורביעית וחמישית דינכה לו ה"ג שרות עצמה ינכה לו דהכי קתני מתני' פחות משמות כוון שביעית או שמינית הגיעו: עד שרות ושותב בכלל. הרי הוא כפחות חומש או רובע היכי דיתור פחת שרות או הותר שרות. להכי דמכר לו קרקע. הרי הוא כשום הדיינין. דאי שיימו ייינין (מעות) קרקען של יתימין וטעו שרות בטל מקח: והא שום הדיינין. להכי דטעה שרות דמי כמאן דטעי יותר משמות וקשיא לרב הונא דאמר שרות כפחות משמות דמי הגיעו ולא השותב בכלל ינכה והכי קתני דשמות כיתור משותב דמי וכי היכי דיתור משותב בטל מקח ה"ג שרות עצמה דעד ועד בכלל הוא: אמר לך רב הונא ולמעמיך. הא מברצתא היא משבשחא היא דקתני הגיעו דאי כיתור משותב דמי ינכה מיבעי ליה למיורא ואמאי קאמר הגיעו: אלא הכי קתני לה בסימניו ובמצריו הרי זה כשום הדיינין ולא בשום הדיינין מבש. כשום הדיינין לשותב ממש ולא יתבי ליה ד' קבין ומחצה לורו ולא גבי מקח ומכר בשום הדיינין (הוא) דאילו בשום הדיינין שרות בטל מקח ואילו הכא הגיעו דעד שרות ושתר' עצמה

(א) נראה דל"ג פליגי בפירושא דקמי עד שמוט.

הגיעו כלומר אם יש אונאה ציניהן פחות משמות כגון שהותר או חסר פחות משמות הגיעו אלל יותר משמות עד שמוט ובכלל ינכה: ינכה. מן הדמים ואם הותר יחזיר לו קרקע. והאי שמוט לאו משום דין אונאה דאין אונאה אלל למטלטלי אלל צמקרקעי אין אונאה שאם מכר לו שוה פרוטה צמנה או שוה מנה צפרוטה הגיעו אלל שיעורא דרבנן הוא דהכי מחיל אינש היכא דלמר בסימניו ובמצריו טפי לא מחיל: **גמ'** שמוט. הגיעו כפחות משמות היכא דלא' בסימניו ובמצריו (א) וה"ק פחות משמות ושותב הגיעו דהאי דקתני פחות משמות הגיעו היינו פחת מן הבית כור שמוט וכ"ש פחות משמות הגיעו. וממתני' דקתני עד שמוט ינכה משמע ליה לרב הונא עד ולא עד בכלל ולרב יהודה עד ועד בכלל: **מייסדי**. לרב הונא: הכי גרסינן בתוספתא (פ"ו ה"ח) **בסימניו ובמצריו פחת שמוט או הותר שמוט כשום הדיינין הגיעו**. צמחצות צפרק אלמנה ניונות (דף ט"ט): תנן שום הדיינין שפחתו שמוט או הותרו שמוט מוכרן צטל. שום הדיינין צ"ד שירדו לשום נכסי יתומים למכרן למזון האשה והצנות: והא שום הדיינין. דטעות שמוט דידהו הוי ציטול מקח כיתר משמות כדתנן צפרק אלמנה ניונות כדפרישית וכיון דמדמי שמוט דמכרת בית כור דמתני' כשום הדיינין אלמא כיתר משמות הוא ויחזיר וקשיא לרב הונא. והאי דקתני הגיעו לקמיה מפרש לה שפיר: אמר לך רב הונא ולמעמיך הגיעו קתני דמשמע דהוי כפחות משמות ואדמקשיט לי מרישא תקשי לך מסיפא אלל דהאי ה"ק פחת שמוט או הותר שמוט הגיעו כשום הדיינין דלמר' נמי הגיעו ורשב"ג הוא דפליג צמחצות ואמר א"כ מה מה צ"ד יפה ולכן הוי מוכרן קיים והגיעו דקתני הכא אחרויהו קאי דהוי שמוט דידהו כפחות משמות וקשיא לרב יהודה. ואמר לך רב יהודה לדידי נמי ל"ק דאיכא לתרואי כשום הדיינין ולא כשום הדיינין כו' דהאי דקתני הגיעו לאו משום דשמות הוי מחילה כפחות משמות (א) ולעולם שמוט כיתר משמות ויחזיר והאי דקא מדמי ליה לשום הדיינין ה"מ בשמות כי היכי דשום הדיינין לא הוי מחילה ה"ג לא הוי מחילה ולא כשום הדיינין צבשום הדיינין הוי השמות ציטול מקח דקתני דלמר' כיתר משמות הכא הגיעו כשום הדיינין ואלו ואלו כשום הדיינין אלל מקחו קיים ויחזיר כדתנן צמתי' עד שמוט ינכה ואתא לאשמעינן אע"ג דמנו לחדרי דבתריויהו שמוט כיתר משמות אפי'ה התם ציטול מקח ואילו הכא המקח קיים והתם היינו טעמא דכיון דטעו צ"ד חוזרין מכל מה שעשו אלל הכא דתרויהו מפתים צמכר וכו' למכור וכו' ליתק המקח קיים והאונאה יחזיר. כן נראה צעני שיטה זו וכן עיקר דליכא הכא מיוצתא לא לרב הונא ולא לרב יהודה וה"ט מסתברא דמדרלנין כשום הדיינין ולא כשום הדיינין כו' ואין כתוב בספריס אלל כשום הדיינין הלכך ליכא לפרושי דמקנהא דמאן דלמר ולמעמיך הוא כו'. יש לשונות אחרים ואין צהן ממש זה שלי הוא ועיקר. (והשתא לא איפשט לן אי כרב הונא אי כרב יהודה) ויש מפרשים אמר לך רב הונא ולמעמיך הא מתרמא היא משבשחא היא דקתני הגיעו דאי שמוט כיתר משמות דמי ינכה איצעי ליה לנימיר ואמאי קתני הגיעו אלל הכי קתני לה בסימניו ובמצריו הרי זה כשום הדיינין לשמות דלא היצין ליה ז' ומחצה לכור ולא כשום הדיינין ממש כלומר ולא לגבי מקח כשום הדיינין הוא דלילו כשום הדיינין שמוט צטל מקח ואילו הכא הגיעו דעד שמוט ושותב עצמו הגיעו וללשון זה כתוב בספריס אלל כשום הדיינין ולא כשום כו': א אמר ליה. הוא מוכר לרב פפא הך קרקע דמזונא לך הוה עשרים גריו מישחא עשרים סאין מדתה וכגון דלמר ליה בסימניו ובמצריו ולא הוי אלה חמיסר דהיינו פחות רביעי: אמר ליה. אפי' לרב פפא סבדת וקצילת: הני מיילי. מתניתין היכא דלא קים ליה ללוקח צמדת שמוט אלל מר קים ליה צגויה מכיר אתה שדה זו וידע הייח פפא שאין צו אלל חמשה עשר וכיון דידעת מחלמ ויהי הלכתא והא